Grote pc-lenteschoonmaak

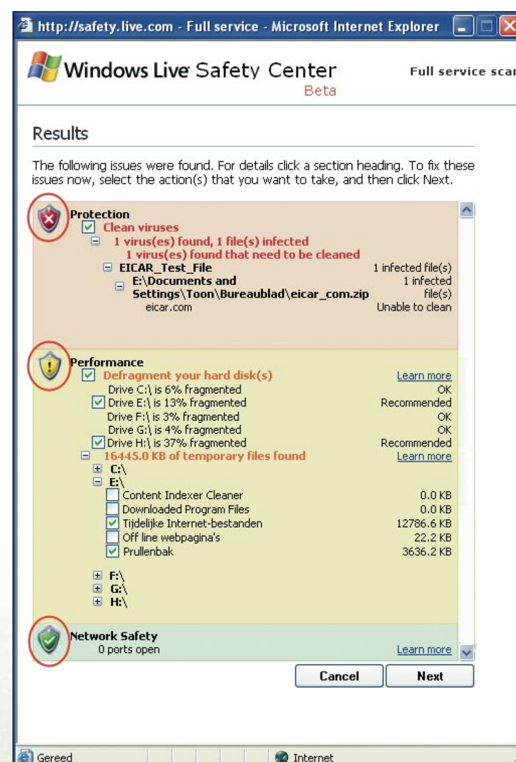
Opkuis met handlangers

Af en toe is je huis aan een flinke opruimbeurt toe. Maar voor je pc is zo'n grote kuis minstens even zinvol! Dankzij enkele uitgekiende tools en ons 7-stappenplan heb je er nauwelijks werk aan, en je zal zien dat je systeem na afloop weer als een zonnetje draait... TOON VAN DAELE

We kennen het allemaal: je merkt een handig tooltje op, downloadt het snel en installeert het. Na een tijdje vind je het niet meer zo hip, maar het ding blijft wél op je pc rondslingeren. Of in het beste geval verwijder je het wel, maar blijven er ongemerkt nog sporen achter: in het register of in bestandsmappen. Op zich niet zo erg, maar zo'n ballast stapelt zich op met élke tool die je installeert (en half verwijdert). Neem het van ons aan: Windows wordt hier heus niet sneller door, en als het even tegenzit, vergast het systeem je op onverklaarbare vastlopers! De hoogste tijd dus voor een grote schoonmaak. Zo'n opkuis komt trouwens niet enkel de vrije schijfruimte, stabiliteit en snelheid ten goede. Als je het slim aanpakt, verhoogt deze operatie meteen ook de veiligheid van je pc. Je kiepert er namelijk ook virussen en ander ongedierte mee overboord en zorgt er in één klap voor dat ze voortaan je pc (zo goed als) niet meer binnen geraken. Want opgeruimd staat netjes, toch?

Overigens gaat onze vergelijking met de kuis-in-huis niet helemaal op... Een opruimbeurt op je pc hoeft je namelijk nauwelijks tijd of energie te kosten. Op een uurtje kan het al gefikst zijn – zeker met de werktuigen die we je in dit dossier voorschotelen... De meeste tools nemen je het boenwerk namelijk helemaal uit handen, en waar mogelijk automatiseren we deze schrobjobs, zodat ze op gezette tijden vanzelf uitgevoerd worden. Kan het nog makkelijker? In een handvol stappen hebben we ons systeem weer helemaal opgepoetst...

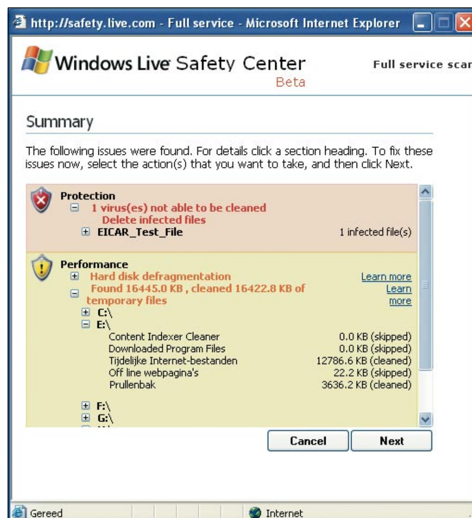
Rood, geel en groen: een resultatenmix!

1. Virussen, fragmentatie & ballast

Een ideaal startpunt voor onze grote kuis is Microsofts gloednieuwe Windows Live Safety Center, een online service die je vindt op http://safety.live.com – enkel voor Internet Explorer. Meer veiligheid staat hier centraal, maar de dienst is zeker niet vies van wat ordinair kuiswerk: hij verwijdert namelijk overtollige bestanden en *defragmenteert* je harde schijven. Je krijgt die als volgt aan de praat...

Druk op de knop **Full Service Scan** en accepteer de licentieovereenkomst. Vervolgens druk je op

Nu de lente weer in het land is, is het de hoogste tijd om je huis wat op te ruimen. Maar waarom daar stoppen? Ook je pc kan een opknapbeurt gebruiken! In 7 stappen gidsen we je langs het hele kuisproces.

Een tweede ronde verwijdert ook hardnekkig vuil.

Install Now. Wil het noodzakelijke *ActiveX*-besturingselement zich kunnen installeren, dan zal je wel een pop-up moeten accepteren. Na de installatie klik je **Launch Scanner** aan. Er verschijnt een venster waarin je aanduidt of je een **Complete Scan** dan wel een **Quick Scan** verkiest. We raden je alvast een complete onderhoudsbeurt aan. Klik hier meteen even de link **Customize** aan. Je krijgt dan de gelegenheid om bepaalde taken alsnog niet te laten uitvoeren. Maar waarom zou je dat doen? Je hebt er zelf toch nauwelijks omkijken naar! In een volgende stap laadt de service dan de nodige scantools in, waarna hij aan de slag gaat. Dat kan best een poosje duren… Het resultaat mag er best wezen: je krijgt een mooi rapport te zien dat je onder meer vertelt welke virussen zich op je systeem genesteld hebben, hoe sterk je stations gefragmenteerd zijn en met hoeveel overtollige bestanden je systeem opgezadeld zit. Door de plusjes aan te klikken, krijg je steeds meer details te zien. Wil je een bepaald knelpunt aanpakken, dan hoef je er maar een vinkje voor te zetten. We raden je in elk geval aan dat te doen bij **Clean viruses** en bij de stations waar een defragmentatie als **Recommended** staat aangegeven – verwacht echter geen duidelijk merkbare snelheidsboost na zo'n defragmentatie, in tegenstelling tot de wilde verhalen die daarover de ronde doen.
Je moet zelf beslissen welke 'overbodige' bestanden je wil wissen: **Downloaded Program Files**, **Tijdelijke Internet-bestanden**, **Off line webpagina's** en/of de **Prullenbak**. Zodra je met **Next** bevestigt, gaat de scanner aan de slag. Na afloop krijg je nogmaals een rapport. Idealiter zijn alle onderdelen nu groen gekleurd. Is dat niet het geval, roep dan de detaillering op en ga na op welke knelpunten de scanner is gebotst. Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat die een besmet bestand niet kon desinfecteren: in dat geval kan je aangeven dat je het bestand gewist wil zien. Toch nog dit: helemaal op het einde blijkt dat de scanresultaten en jouw keuzes naar de labs van Microsoft worden doorgemaild.

Ook zo'n verzamelaar van (ongebruikte) software?

2. Nutteloze toepassingen

Deze online scanner kiepert dan wel allerlei ballast overboord, aan geïnstalleerde toepassingen durft hij niet te raken. Terecht uiteraard, want jij bent de enige die weet welke applicaties je niet langer nodig hebt. Je doet er alvast goed aan geregeld te controleren wat je aan toepassingen mag verwijderen. Dat gaat het makkelijkst als je de zogeheten 'uninstaller' van de bewuste programma's opstart. Die bevindt zich gewoonlijk in de bijhorende programmagroep die je bereikt via de **Start**-knop en **Alle programma's**. Tref je nergens zo'n uninstaller aan, dan zit er weinig anders op dan een ommetje te maken langs het **Configuratiescherm**, waar je **Software** aanklikt. Je belandt nu automatisch in de rubriek **Programma's wijzigen of verwijderen**. Overloop het hele lijstje, en druk op de knop **Verwijderen** of **Verwijderen/wijzigen** bij de items die je niet langer nodig acht. Volg de verdere instructies op het scherm. Je hoeft je pc maar te herstarten nadat je alle gewenste toepassingen verwijderd hebt.
Loop voor alle zekerheid ook even langs de rubriek **Windows onderdelen toevoegen of verwijderen**. Als je zeker bent dat je bepaalde items kan missen, mag je hier het vinkje verwijderen. Via de knop **Details** kan je trouwens meer detaillering opvragen, en zo specifieke subitems verwijderen.

3. Overbodige herstelpunten

Windows maakt in principe om de 24 uur een zogenoemd systeemherstelpunt. Dat houdt in dat er een kopie van het register wordt gemaakt, naast enkele belangrijke bestanden. Ook bij het installeren van software of van (niet-goedgekeurde) stuurprogramma's kan zo'n herstelpunt gecreëerd worden. Je begrijpt dat deze herstelpunten na verloop van tijd behoorlijk wat schijfruimte afsnoepen. Nu kan je heel eenvoudig alle gemaakte herstelpunten wissen, behalve het meest recente. Klik daarvoor op de **Start**-knop, kies **Alle programma's**, **Bureau-accessoires**, **Systeemwerkset** en **Schijfopruiming**. Selecteer het beoogde station en bevestig met **OK**. De tool berekent nu de hoeveelheid schijfruimte die hij denkt te kunnen vrijmaken. Dat zal vrij beperkt zijn, aangezien je via de online scanner in stap 1 al heel wat ballast overboord gegooid hebt. Er verschijnt een nieuw venster, waar je het tabblad **Meer opties** opent. Hier druk je op de knop **Opruimen** in de rubriek **Systeemherstel**. Bevestig met **Ja**, **OK** en nogmaals **Ja**. Hou er wel rekening mee dat je je systeem na deze operatie niet meer kan laten terugkeren naar de toestand vóór het meest recente herstelpunt (zie ook ons kaderstukje 'Het kind met het badwater').

Oude herstelpunten kan je wellicht wel missen.

4. Overtollige registersleutels

De tools uit de vorige stappen hebben voorzichtigheidshalve een boogje rond het Windows-register gemaakt. Dit register bestaat uit een reeks bestanden waarin zowat alle belangrijke instellingen voor hard- en software opgeslagen liggen – behoorlijk delicaat dus. Nochtans kan het geen kwaad ook hier de nodige optimalisaties uit te voeren. Concreet betekent dit: corrupte registeringangen wissen en gegevens van (half)

VAKTAAL A - M N - Z

ACTIVEX: Ontwikkeld door Microsoft. Dankzij ActiveX kunnen websites en programma's (automatisch) bepaalde code opstarten en uitvoeren. Deze code is meestal heel compact en kan verschillende functies bevatten.

DEFRAGMENTEREN: Bij het gebruik van een computer worden er bijna continu gegevens op de harde schijf bewaard, gewist en gewijzigd. Een deel van een bestand wordt vaak op verschillende plaatsen op een schijf opgeslagen. Na een tijdje moet je computer één bestand op veel locaties gaan zoeken. Met een defragmentatieprogramma worden alle beetjes data weer netjes op een rij geplaatst.

HET KIND EN HET BADWATER

De tools en technieken die we je in dit dossier aanreiken, zijn wel zo wijs om niet méér gegevens te wissen dan je zelf wou! Maar iedereen is al wel eens verstrooid, en dat kan erg nare gevolgen hebben. Om zo'n ellende te vermijden, maak je om te beginnen maar beter eerst een extra systeemherstelpunt. Dat doe je via **Alle programma's, Bureau-accessoires, Systeemwerkset, Systeemherstel.** Hier kies je **Een herstelpunt maken.** Zodra je op **Volgende** klikt, geef je een naam aan dat herstelpunt en bevestig je met **Maken.** Indien nodig kan je het systeem voortaan op elk moment naar deze situatie terugrollen (via de optie **Een eerdere status van deze computer herstellen**). Let wel: met deze operatie haal je géén gegevens van eigen bestanden terug. Daarvoor moet je in een aparte back-up voorzien. Daar bestaan verschillende gratis tools voor. Eentje zit trouwens al in Windows XP. Professional-gebruikers vinden die in **Alle Programma's, Bureau-accessoires, Systeemwerkset, Back-up.** Aanhangers van Windows XP Home Edition moeten de tool na-installeren. Dat kan met de installatie-cd van Windows, en meer bepaald vanuit de map **\ValueAdd\Msft\Ntbackup.** Alternatieve, gratis tools zijn Cobian Backup **www.educ.umu.se/~cobian/cobianbackup.htm** en Simply Safe Backup Free Home Edition **www.simplysafebackup.com/download.htm.**

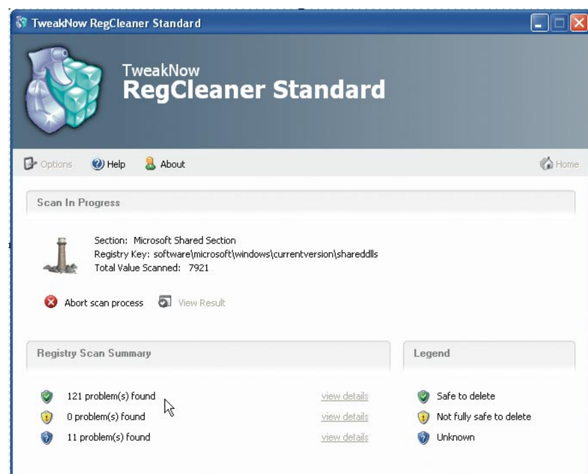

Systeemherstel haalt géén eigen bestanden terug!

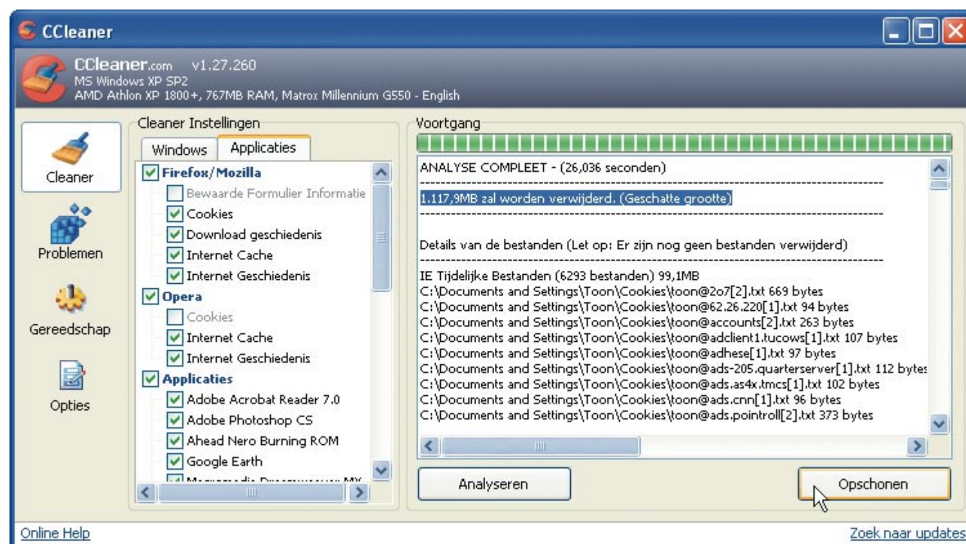
verwijderde programma's helemaal verwijderen. Ook hier bestaan de nodige tools voor. Een ervan is het gratis TweakNow RegCleaner Standard (je vindt dit op onze Clickx-cd, of je downloadt het via **www.tweaknow.com/RegCleaner.html**). De installatie is in een knip gebeurd. Na de opstart hoef je alleen maar de knop **Clean Now** in te drukken. Eventueel kan je eerst **Custom** aanstippen en via **Edit Custom Setting** te kennen geven welke registersecties de tool (niet) mee moet afstoffen. Na de scanronde klik je op **View results.** Je krijgt dan een detailoverzicht van alle 'overtollige' sleutels. Standaard staan enkel de groengekleurde items aangestipt – je kan dat alsnog doen via de knop **Select All Safe Items.** We raden je dit trouwens ten stelligste aan: het is namelijk niet veilig genoeg de blauwe of gele items te verwijderen. Vervolgens kan je de (groene) selectie verwijderen met **Delete.** Bevestig met **OK** en sluit het resultatenvenster af. Terug in het hoofdvenster druk je op **Home.** Helemaal onderaan merk je nu **Restore Backup** op: dat is een vangnet ingeval het ooit mocht mislopen. Druk je hierop, dan kan je via een automatisch gemaakte back-up alle verwijderingen opnieuw ongedaan maken.

5. Tijdelijke bestanden, cookies en andere prullaria

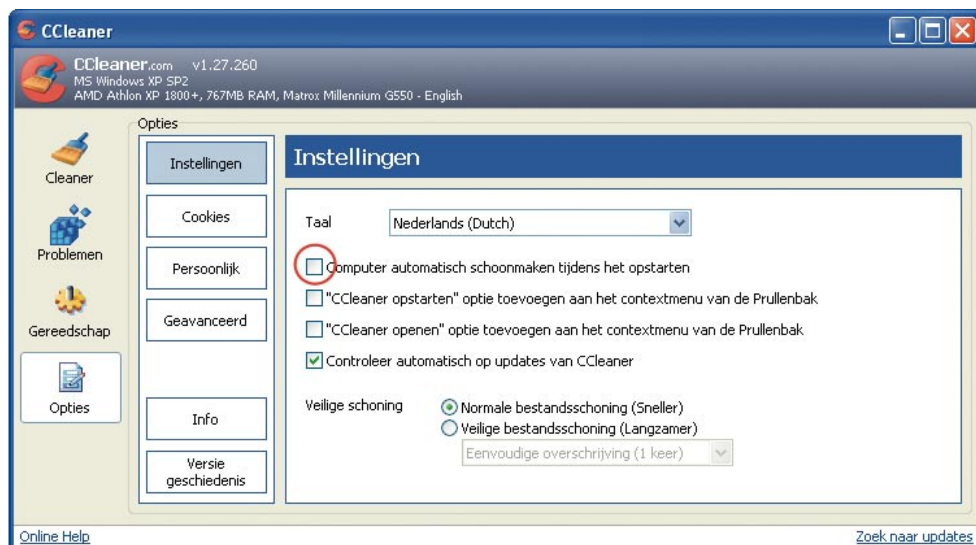
Wie dacht dat hij nu alle vuilnis op de stoep heeft gezet, heeft nog geen kennis gemaakt met het tooltje CCleaner (zie onze Clickx-cd, of download het gratis op **www.ccleaner.com**). Nu poetst die ook wel in hoekjes waar we met onze stoffer al gepasseerd zijn, maar CCleaner pakt ook andere stofnesten aan. Wel even bij de pinken zijn als je de tool installeert: als je alle vinkjes ongemoeid

Op kousenvoeten het register opschonen...

Ook tijdelijke programmabestanden worden niet gespaard...

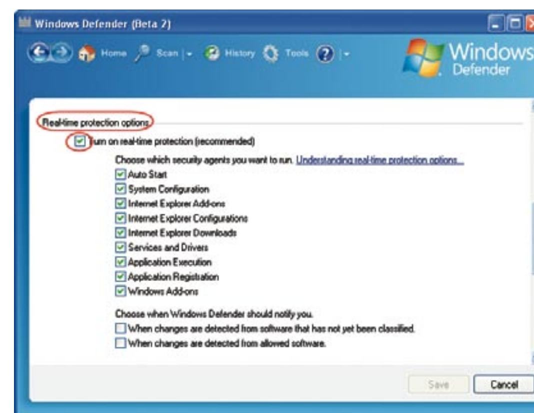

CCleaner: volautomatische schoonmaakster.

laat, dump je namelijk ook de Yahoo! Toolbar op je systeem, en dat vermijd je wellicht liever. Zodra je dan het programma hebt opgestart, zie je links vier rubrieken verschijnen: **Cleaner**, **Problemen**, **Gereedschap** en **Opties**. De belangrijkste rubriek is **Cleaner**. Klik je die aan, dan komen er twee tabbladen tevoorschijn (**Windows** en **Applicaties**). Op elk van beide geef je met vinkjes aan welke onderdelen CCleaner effectief moet opruimen – op www.ccleaner.com/help/fileclean.asp krijg je de nodige uitleg over de opties op het tabblad **Windows**. Daarna mag je de knop **Analyseren** indrukken. Je krijgt een detailverslag met overbodige items en een inschatting van de ruimte die CCleaner denkt te kunnen vrijmaken. Kan je daar mee leven, bevestig dan met **Opschonen** en met **OK**. In geval van nood kan je altijd nog de knop **Breek af** indrukken.

Het loont echter toch de moeite ook even de rubriek **Opties** te openen. Via de knop **Cookies** kan je dan bepaalde cookies veilig stellen, door ze via het pijltje naar de rechterkolom te versassen. Handig is ook dat de knop **Persoonlijk** je de mogelijkheid geeft bepaalde mappen en bestanden aan het vuilnisblik van CCleaner toe te voegen. Verder is er nog de knop **Instellingen**, waarmee je CCleaner de opdracht kan geven je systeem automatisch op te schonen bij het opstarten van Windows.

Voorkomen is beter dan...

6. Preventie: malware

In onze eerste stap zorgde de online scanner ervoor dat virussen op je systeem gedetecteerd en in het beste geval ook verwijderd werden. Nochtans zou je in de eerste plaats moeten voorkómen dat *malware* zich in je systeem nestelt! Microsoft biedt daarvoor eveneens een beveiligingssysteem aan, OneCare www.windowsonecare.com genoemd, maar dat is vooralsnog voorbehouden voor inwoners van de VS. Met de juiste tools kan je echter toch een degelijke verdedigingsmuur optrekken.

Zo is er het gloednieuwe Windows Defender, een antispywaretool die Microsoft gratis ter beschikking stelt (www.microsoft.com/athome/security/spyware/software). Wat je van deze tool precies mag verwachten en hoe je ermee omgaat, lees je in onze brievenrubriek op pagina 33.

Ook virusjagers die real-time bescherming bieden, kan je gratis downloaden. De bekendste zijn Avast! 4 Home Edition www.avast.com/eng/download-avast-home.html, AVG Anti-Virus Free Edition http://free.grisoft.com/doc/2/lng/us/tpl/v5 en AntiVir Personal Edition Classic www.free-av.com. Hou het wel bij één antiviruspakket. Installeer je er twee, dan durven ze elkaar al wel eens voor de voeten lopen.

7. Preventie: deïnstallaties

Verwijder je een geïnstalleerd programma via het **Configuratiescherm** of zelfs via de meegeleverde uninstaller, dan blijven er vaak nog restanten achter in het register of in je bestandsmappen. Om dat te voorkomen, kan je een beroep doen

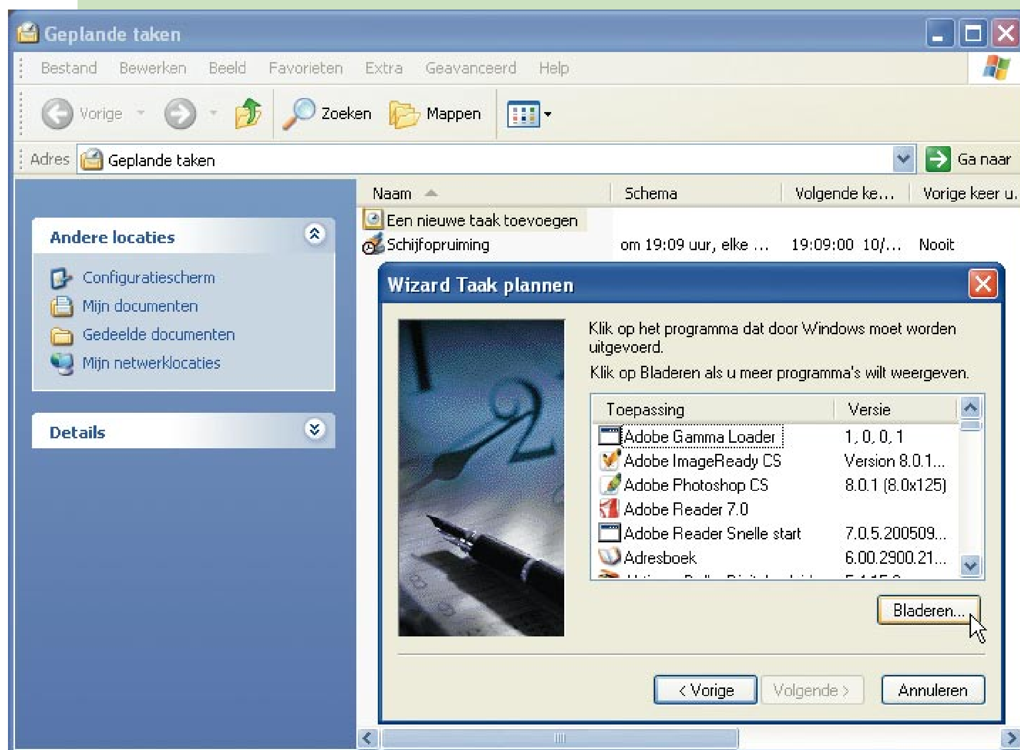
VAKTAAL | A - M | N - Z

MALWARE: Verzamelnaam voor kwaadaardige software, zoals virussen en spyware.

IN DE TAAKPLANNER

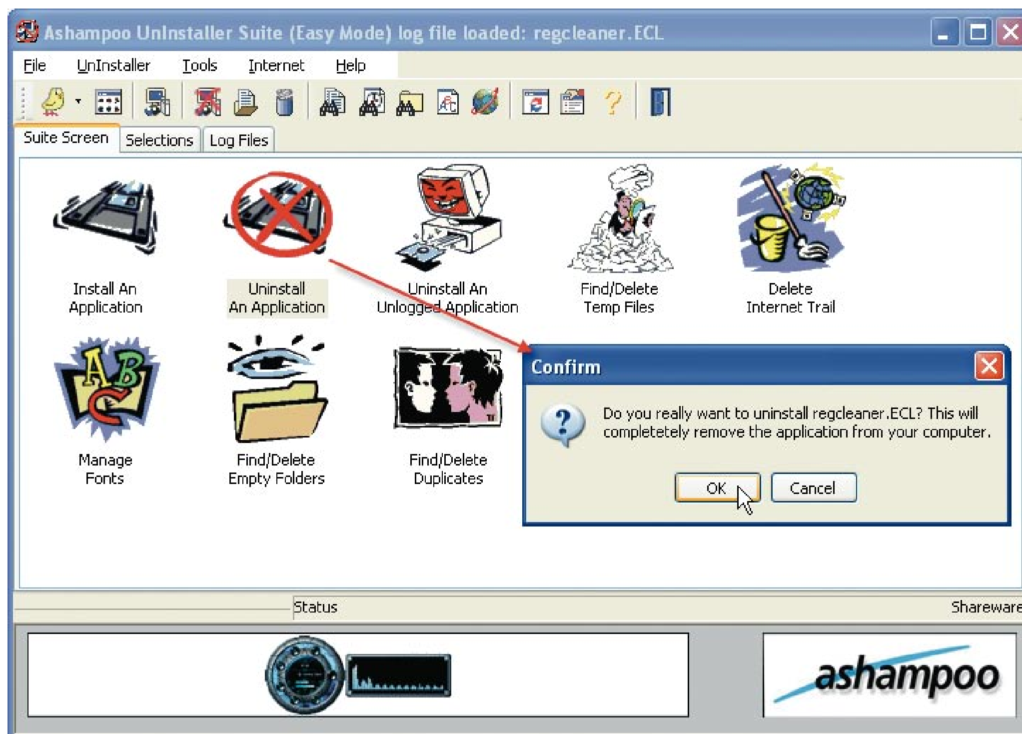
In stap 3 heb je gemerkt dat de module **Schijfopruiming** van Windows XP enkele items kan schoonvegen die ook in de online scanner van Microsoft (zie stap 1) zaten. Het voordeel van **Schijfopruiming** is wel dat je deze module kan inplannen, zodat je er zelf niet meer aan hoeft te denken. We tonen je hoe je dat aanpakt, en vertellen je er meteen bij hoe je dat net zo goed ook voor de defragmentatiemodule (**Alle Programma's**, **Bureau-accessoires**, **Systeemwerkset**, **Schijfdefragmentatie**) van Windows XP kan doen.

Open hiervoor alweer **Alle Programma's**, **Bureau-accessoires**, **Systeemwerkset**, maar kies dit keer **Geplande taken**. Selecteer **Een nieuwe taak toevoegen** en je ziet een wizard verschijnen. Druk op **Volgende** en dan op de knop **Bladeren**. Ga naar de map **\WINDOWS\system32** en klik het bestand **cleanmgr.exe** aan. Bevestig met **Openen**. Tik als naam 'Schijfopruiming' in, en kies de gewenste frequentie (**Wekelijks**, bijvoorbeeld). Druk op **Volgende** en bepaal wanneer die taak preciés moet uitgevoerd worden. Druk alweer op **Volgende**. Geef naam en wachtwoord van een gebruiker (met beheerdersrechten) op en druk op **Volgende**. Bevestig met **Voltooien**. Deze taak wordt voortaan volautomatisch uitgevoerd. Wijzigingen kan je altijd doorvoeren door op de taak in kwestie te dubbelklikken in het venster van **Geplande taken**. Om ook schijfdefragmentatie in te plannen, volg je precies hetzelfde scenario; alleen kies je dit keer **defrag.exe** in de map **\WINDOWS\system32**.

De kopzorgen laat je over aan de taakplanner!

op Ashampoo Uninstaller Platinum **www.ashampoo.com**. De tool is niet gratis en kost zo'n € 33, maar je kan hem tot 40 dagen gratis uitproberen. Het principe is simpel: Ashampoo maakt twee momentopnames (eentje vóór de installatie van een nieuw programma, en eentje erna). Op grond van deze informatie kan de tool bij de verwijdering van die applicatie elk spoor wissen. In een notendop gaat dat als volgt. Start Ashampoo op in **Easy Mode** (kies desnoods bij **File**, **Change Mode**, **Switch to Easy Mode**) en klik op het tabblad **Suite Screen** het pictogram **Install an Application** aan. Verwijs naar het installatiebestand van de bewuste toepassing en laat die installeren. Dat duurt eventjes, want Ashampoo bewaart alle nodige informatie. Helemaal op het einde van de installatie moet je wel nog even een ondubbelzinnige naam geven aan het logbestand dat Ashampoo bijhoudt. Bevestig met **Save Installation Log**. Wil je zo'n geïnstalleerde toepassing nadien weer kwijt, start Ashampoo dan opnieuw op en kies **Uninstall An Application**. Verwijs de tool naar het juiste logbestand en bevestig met **Openen** en met **OK**. Je kan met Ashampoo trouwens ook allerlei internetsporen wissen, en lege en dubbele bestandsmappen verwijderen. ♦

Ashampoo haalt ongewenste applicaties tot het laatste bitje weg.